

Sławne osoby z autyzmem

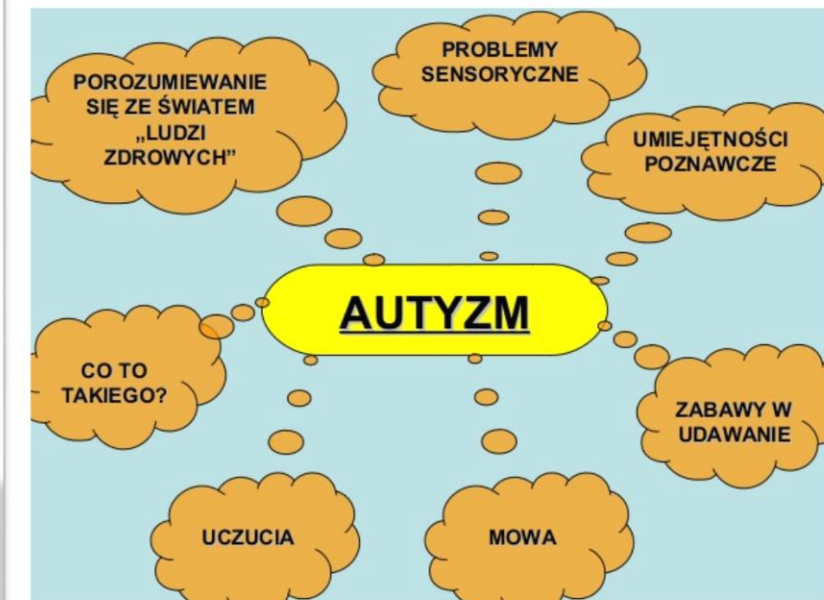
na niebiesko
dla autyzmu

Co to autyzm?

- ▶ Autyzm to zaburzenie neurorozwojowe, związane z nieprawidłową pracą mózgu. Autyzm może się objawiać w różny sposób u poszczególnych osób. Ale bez względu na indywidualną manifestację objawów, wszystkie osoby z autyzmem mają trudności w zakresie relacji społecznych, porozumiewania się, wyobraźni, sztywnością zachowań.

Co to jest Autyzm?

Autyzm dziecięcy jest całościowym zaburzeniem rozwoju pojawiającym się przed 36 miesiącem życia dziecka. Spowodowany jest uszkodzeniem lub nieprawidłowym działaniem ośrodkowego układu nerwowego. Powstaje na bazie pewnych predyspozycji genetycznych, na które nakładają się w okresie prenatalnym, okołoporodowym lub jeszcze późniejszym różne czynniki środowiskowe - takie jak wirusy czy toksyny. Uszkodzenie układu nerwowego u dzieci autystycznych może być trwałe, ale może też występować czasowo wtedy, gdy jest spowodowane zaburzeniami metabolicznymi, które rozregulują działanie układu neurohormonalnego.

Jakie są rodzaje autyzmu?

- ▶ Autyzm schizofreniczny – grupa powiązanych ze sobą objawów w schizofrenii – najstarsze historycznie zastosowanie tego słowa
- ▶ Autyzm dziecięcy
- ▶ Autyzm głęboki
- ▶ Zespół Aspergera
- ▶ Zaburzenie semantyczno-pragmatyczne
- ▶ Autyzm atypowy
- ▶ Upośledzenie zdolności niewerbalnego uczenia się
- ▶ Autyzm wysokofunkcjonujący
- ▶ Zespół wielu złożonych zaburzeń rozwojowych
- ▶ Hiperleksja

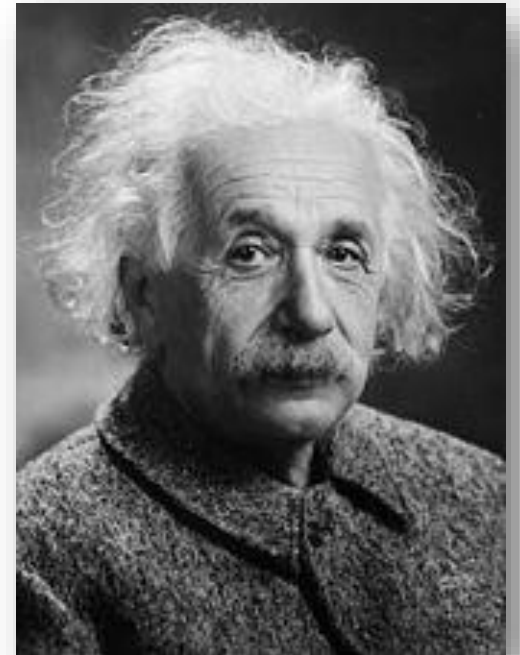
Lionel Messi

- ▶ Gdy Messi miał osiem lat, zdiagnozowano u niego zespół Aspergera, łagodniejszą formę autyzmu. W odróżnieniu od klasycznej formy autyzmu, zespół Aspergera nie powoduje opóźnień w rozwoju. Dotknięci tą chorobą mają problemy z kontaktami towarzyskimi, zachowują się w powtarzalny sposób i mają dziwne zainteresowania.
- ▶ Argentyński piłkarz występuje na pozycji pomocnika lub napastnika w hiszpańskim klubie FC Barcelona oraz w reprezentacji Argentyny, której jest kapitanem. Srebrny medalista Mistrzostw Świata 2014. Złoty medalista Igrzysk Olimpijskich 2008. Najskuteczniejszy zawodnik w historii FC Barcelony. W wieku 21 lat Messi otrzymał nominację do nagrody Złotej Piłki i tytułu Piłkarz Roku UEFA. W 2009 roku zdobył obydwa te wyróżnienia, a w kolejnych trzech latach sięgnął po nowo powstałą Złotą Piłkę FIFA. W 2011 roku zdobył tytuł Piłkarza Roku w Europie według UEFA.

Albert Einstein

- ▶ Albert Einstein to niemiecki fizyk żydowskiego pochodzenia. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 roku za „wkład do fizyki teoretycznej, zwłaszcza opis prawa efektu fotoelektrycznego”.
- ▶ Albert Einstein to twórca szczególnej teorii względności i autor wynikającej z niej równoważności masy i energii, sformułowanej słynnym wzorem $E = mc^2$. Twórca ogólnej teorii względności – uważanej za jego największe dzieło – oraz opartych na niej pierwszych modeli kosmologicznych i pierwszych spekulacji o falach grawitacyjnych. Współtwórca pojęcia fotonu i korpuskularno-falowej teorii światła, a przez to mechaniki kwantowej. Jednocześnie – czołowy krytyk jej najczęstszej, kopenhaskiej interpretacji i współautor paradoksu EPR. Odkrywca emisji wymuszonej, statystyki Bosego-Einsteina i możliwości istnienia kondensatu Bosego-Einsteina.
- ▶ Einstein jest uważany za jednego z największych lub największego fizyka XX wieku.

Michael Jackson

- ▶ Michael Jackson to amerykański muzyk, artysta estradowy, tancerz, aktor, kompozytor, autor tekstów i filantrop, którego kariera i życie osobiste stały się ważną częścią kultury masowej ostatnich czterech dekad. Znany jako jeden z najlepszych wykonawców muzyki pop i jeden z najpopularniejszych muzyków w historii, nazywany „Królem Popu”. Karierę muzyczną rozpoczął w wieku 6 lat, jako wokalista rodzinnego zespołu The Jackson 5. Pierwszy solowy album *Got to Be There* wydał w 1971 roku, będąc jeszcze członkiem grupy, z którą ostatecznie się rozstał w roku 1984 roku. Pełną karierę solową artysta rozpoczął w 1979 roku, zaś jej szczyt przypadł na przełom lat 80. i 90. XX wieku, po wydaniu albumów *Thriller*, którego światowa sprzedaż wynosi ponad 100 mln egzemplarzy, i *Bad*. Po *Thrillerze* i *Bad* Jackson wydawał kolejne albumy osiągające wysokie pozycje na listach przebojów i sprzedaży: *Dangerous*, *HIStory* oraz *Invincible*.

Michał Anioł

- ▶ Michał Anioł to włoski malarz, rzeźbiarz, poeta i architekt epoki Odrodzenia.
- ▶ Autor między innymi fresków w Kaplicy Sykstyńskiej. Wśród rzeźb najbardziej znane są *Pietà* i *Dawid*. Z dzieł architektonicznych – projekt kopuły bazyliki świętego Piotra. Jego działalność artystyczna jest związana z Bolonią, Florencją, a przede wszystkim z Rzymem, gdzie twórczość artysty objęta została mecenatem papieskim. Wykształcony we florenckim warsztacie malarza Domenico Ghirlandaio, a w dziedzinie rzeźby w pracowni Bertolda di Giovanni. Wbrew obiegowym opiniom to nie Michał Anioł zaprojektował mundury Gwardii Szwajcarskiej. Urodził się w rodzinie Buonarroti Simoni należącej do starych florenckich rodów mieszczańskich. Gdy miał zaledwie kilka tygodni, jego rodzina przeniosła się do Florencji. Jego ojciec Lodovico pełnił w tym czasie obowiązki burmistrza Chiusi i Caprese. Matka, Francesca di Neri di Miniato del Sera, zmarła 6 grudnia 1481 roku, kiedy artysta miał 6 lat. Z tego względu młody Michał Anioł był wychowywany przez spokrewnioną rodzinę kamieniarzy, co ukierunkowało jego późniejsze zainteresowania.

Justin Bieber

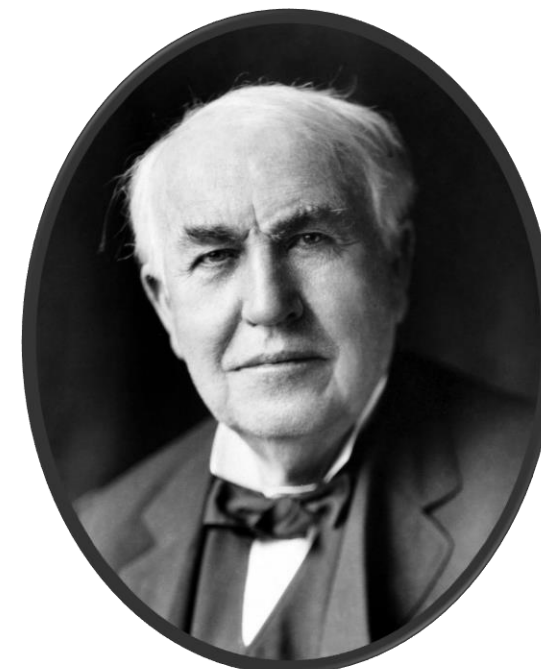
- ▶ Justin Bieber to kanadyjski wokalista popowy/R&B, autor tekstów i aktor, laureat Nagrody Grammy 2015 oraz Brit Awards 2016.
- ▶ Pierwszy singel Biebera, „One Time”, został wydany w maju 2009, a za jego produkcję odpowiadali między innymi The-Dream i Tricky Stewart. W listopadzie tego samego roku premierę miał debiutancki minialbum wokalisty, *My World*, który uzyskał status platynowej płyty według RIAA za sprzedaż powyżej miliona egzemplarzy na terenie Stanów Zjednoczonych. Bieber stał się pierwszym artystą w historii, którego siedem piosenek z debiutanckiego wydawnictwa było notowanych na liście *Billboard* Hot 100. W marcu 2010 ukazał się pierwszy album studyjny wokalisty, *My World 2.0*, który uplasował się na szczycie notowań w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Australii i kilku innych państwach.
- ▶ Od początków swojej kariery Bieber otrzymał szereg nominacji i nagród muzycznych m.in. statuetkę dla *Artysty Roku*, zdobytą na gali American Music Awards 2010, nagrodę Billboard Music Awards 2016 w kategorii *Top Male Artist* oraz *Top Social Media Artist*.

Thomas Alva Edison

- ▶ Thomas Alva Edison to amerykański wynalazca, przedsiębiorca. Dorobek założonych i administrowanych przez niego laboratoriów to ponad 1000 patentów, z których wystawionych na jego nazwisko jest w Stanach Zjednoczonych 1093, a poza nimi 1239, w większości podobnych do patentów amerykańskich. Założyciel prestiżowego czasopisma naukowego Science (1880).
- ▶ Samouk, od 1927 członek Narodowej Akademii Nauk w Waszyngtonie. Wśród wynalazków: udoskonalenie telefonu Bella przy użyciu cewki indukcyjnej i mikrofonu węglowego, fonograf (1877), opatentował żarówkę elektryczną (1879), w latach 1891–1900 pracował nad udoskonaleniem magnetycznej metody wzbogacania rud żelaza, w 1883 odkrył emisję termoelektronową, w 1904 zbudował akumulator zasadowy niklowo-żelazowy. Zorganizował w Menlo Park pierwszy na świecie instytut badań naukowo-technicznych, w 1881–1882 zbudował w Nowym Jorku pierwszą na świecie elektrownię publicznego użytku, był właścicielem wielu przedsiębiorstw w Ameryce Północnej i Europie.

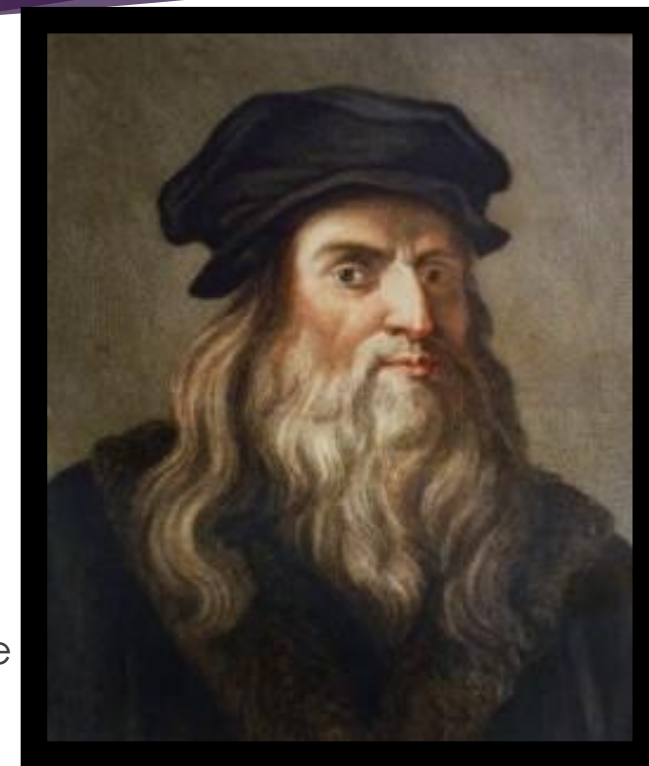
Vincent van Gogh

- ▶ Vincent van Gogh to holenderski malarz postimpresjonistyczny, którego twórczość dzięki żywej kolorystyce i emocjonalnemu oddziaływaniu wywarła dalekosiężny wpływ na sztukę XX w. Artysta w ciągu swego życia cierpiał na napady lękowe i narastające ataki spowodowane zaburzeniami psychicznymi. Zmarł w wieku 37 lat jako twórca nieznany szerszemu ogółowi, w wyniku postrzału z broni palnej – prawdopodobnie samobójczego.
- ▶ Mało doceniany za życia, van Gogh zyskał sławę po śmierci. Dziś jest powszechnie uważany za jednego z największych malarzy w historii, artystę którego twórczość stanowi istotne źródło sztuki współczesnej. Van Gogh zaczął malować na kilka lat przed ukończeniem 30. roku życia, a swe najbardziej znane dzieła stworzył w ciągu 2 ostatnich lat. Jest autorem ponad 2000 dzieł, w tym: 870 obrazów, 150 akwarel i ponad 1000 rysunków i 133 szkiców listowych. Dziś jego liczne autoportrety, pejzaże, portrety i słońeczники należą do najbardziej rozpoznawalnych i najdroższych dzieł sztuki na świecie.

Leonardo da Vinci

- ▶ Leonardo da Vinci to włoski renesansowy malarz, architekt, filozof, muzyk, pisarz, odkrywca, matematyk, mechanik, anatom, wynalazca, geolog, rzeźbiarz. Urodził się i wychował niedaleko Vinci, będąc nieślubnym synem notariusza ser Piera da Vinci i chłopki Cateriny. W rozumieniu współczesnym nie miał nazwiska, człon „da Vinci” oznacza bowiem „z miasta Vinci”. Jego pełne imię, nadane mu przy narodzinach, to „Leonardo di ser Piero da Vinci”, czyli „Leonardo, syn ser Piera z miasta Vinci”.
- ▶ Leonardo często był opisywany jako archetyp „człowieka renesansu”, którego, wydawałoby się, niespożytej ciekawości dorównywała tylko siła jego kreatywności. Szeroko uważa się go za jednego z największych malarzy wszech czasów i prawdopodobnie najwszechstronniej utalentowaną osobę w historii. To właśnie talent malarski przysporzył Leonardowi największej popularności. Dwie z jego prac, *Mona Lisa* i *Ostatnia Wieczerza*, zajmują czołowe miejsca na listach najświetniejszych, najczęściej imitowanych i wspomnianych portretów i dzieł malarstwa. Równie wielkie znaczenie w historii sztuki ma szkic Leonarda *Człowiek witrwiański*. W Polsce znane jest także dzieło *Dama z gronostajem*, ze względu na to, że, jest jedyną pracą artysty, jaka znajduje się w polskich zbiorach. Do czasów dzisiejszych przetrwało najprawdopodobniej 15 jego obrazów.

Hans Christian Andersen

- ▶ Hans Christian Andersen to duński pisarz i poeta, najbardziej znany ze swej twórczości baśniopisarskiej.
- ▶ Urodził się w najbiedniejszej dzielnicy Odense jako syn szewca Hansa Andersena i niepiśmiennej praczki Anne Marie z domu Andersdatter (1774–1833). Ojciec umarł z powodu komplikacji zdrowotnych po udziale w wojnie napoleońskiej w 1816 roku, matka z powodu alkoholizmu. W dniu urodzenia został ochrzczony w domu, ze względu na to, że w tamtych czasach wiele noworodków umierało zaraz po urodzeniu. 15 kwietnia został ochrzczony w kościele św. Jana w Odense.
- ▶ W krainę baśni pierwsza wprowadziła go babcia (ze strony ojca). Andersen bywał z nią w przytułku dla chorych, gdzie zajmowała się ogrodem i gdzie później przebywał jego chory psychicznie dziadek. Kilka motywów z opowieści babci zostało później wykorzystanych przez Andersena w jego utworach. Po śmierci ojca i powtórnym małżeństwie matki (z Nielsem Gunersenem) Andersen wyjechał we wrześniu 1819 do Kopenhagi z zamiarem zostania aktorem. W latach 1820–1821 uczęszczał do szkoły baletowej w Kopenhadze. Próbował także gry w teatrze, ale nie przyjęto go. Karierę rozpoczął jako śpiewak z wysokim sopranem, ale utracił go po mutacji głosu.

